

Hukuk Yargılamasında Delillerin Serbestçe Değerlendirilmesi İlkesi

The Principle of the Free Evaluation of Evidences in Civil Jurisdiction

Aybüke BASIM^(*)

Özet:

Delillerin serbestçe değerlendirilmesi ilkesinin medeni yargılamaya hâkim olan ilkeler arasında açıkça düzenlenmemesi, bu ilkenin medeni yargı alanında geçerli olup olmadığı hususunda belirleyici bir ölçüt değildir. Bu noktada belirleyici olan, kanun koyucunun iradesi olup; delillerin serbestçe değerlendirilmesi ilkesi bağlamında bu irade, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 198. maddesinin 1. fıkrasında somutlaşmıştır. Bu düzenleme uyarınca, kanuni istisnalar dışında hâkim delilleri serbestçe değerlendirecektir.

Bu çerçevede çalışmamızda, delillerin serbestçe değerlendirilmesi ilkesi, öncelikle delillerin serbestçe değerlendirilmesi kavramı ortaya konulmak suretiyle bu kavramın kapsamına dahil olan hususlar bağlamında incelenmiştir. Daha sonra, Türk Medeni Kanunu'nun 4. maddesi uyarınca hâkimin takdir yetkisi ve delillerin serbestçe değerlendirilmesi arasındaki farklılıklar, delillerin serbestçe değerlendirilmesi ilkesinin diğer ilkelerle ilişkisi, ispat ölçüsü kavramı ve buna bağlı olarak tam ispat ve yaklaşık ispat kavramları üzerinde durulmuştur. Son olarak, delillerin serbestçe değerlendirilmesi ilkesinin sınırları ve hâkimin delilleri değerlendirmesinin denetimi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Medeni Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler, Delillerin Serbestçe Değerlendirilmesi İlkesi, Hâkimin Takdir Yetkisi, İspat, İspat Ölçüsü, Tam İspat, Yaklaşık İspat, Delil.

Abstract:

That the principle of free evaluation of the evidence was not regulated by the principles which rule the civil justice is not a decisive criterion which decides whether this principle applies to the field of civil justice. At this point, what is decisive is the will of the law-maker which is, in the context of the principle of free evaluation, embodied by the 1st paragraph of clause 198, number 6100 of the Civil Law. Per this regulation, the judge will evaluate pieces of evidence freely apart from the legal exceptions.

Within this framework, the principle of free evaluation of the evidence was examined within the context of the issues included within the concept, firstly presenting the concept of freely evaluating the evidence. Later on, in accordance with the 4th clause of the Turkish Civil Code, the focus will be on the differences between the judge's discretion and free evaluation of evidences, the relation of the principle of free evaluation of evidences to other principles, and on a related point, the concepts of full proof and approximate proof. Finally, an effort has been made to determine the limits of the principle of free evaluation of evidences and the judge's control over the process of evaluation of evidences.

Keywords:

Principles Ruling Civil Justice, The Principle of Free Evaluation of Evidences, The Judge's Discretionary Power, Proof, Criteria of Proof, Full Proof, Approximate Proof, Evidence.

(*) ????